

Apskata lekcija:

DIPLOMDARBA METODIKA

2013/2014

Materiāli lekcijai:

vsevolods.kacans@bsa.edu.lv

Diplomdarbs: 2 posmi

Diplomdarbs ir – radošs mācību-zinātnisks process, kas tiek iedalīts divos posmos: pētījums un izklāsts.

Pirmais – pētnieciskais posms - iekļauj sevī vienlaicīgi ar racionāli-loģiskiem elementiem, arī intuitīvus elementus.

Otrais posms – iegūto rezultātu izklāsts – ir visas pētniecības gaitas racionāla rekonstrukcija, kas pakļaujas vispārpieņemtai akadēmiskai tradīcijai.

KATRU DIENU PĒTI TEKSTUS, VĀC MATERIĀLUS, ANALIZĒ TOS UN VEIC PIERAKSTUS!!!

Diplomdarbā ir 2 darbības posmi:
pirmajā posmā pārsvarā ir **pētījumu veidi**;
otrajā – **izklāsta veidi**.

UZMANĪBU: Nedrīskt domāt, ka ir iespējams pilnībā pabeigt pētījumu, un tikai tad ķerties pie teksta uzrakstīšanas!

Veicot pētījumu, katru dienu ir jāvelta uzmanība literatūrā atrasto ideju un savu domu, novērojumu un mērījumu rezultātu, un faktu analīzes pierakstam.

Izklāsta nobeiguma posmā visi pieraksti tiek sakārtoti, sistematizēti, un, galu galā kļūst par **diplomdarba** pabeigtu tekstu!!!

DIPLOMDARBA PĒTĪJUMA STADIJAS.

**Diplomdarba struktūra sastāv no 7
(septiņām) stadijām.**

**Ir nepieciešams orientēties šajās 7 stadijās, tikai tad būs
kvalitatīvs teksts.**

**Eksperti aizstāvēšanas laikā tekstā vērtē autora pētījuma
un iegūto rezultātu demonstrācijas skaidrību. Tādēļ,
darba ievadā, satura rādītājā, teksta
izklāstā, kā arī aizstāvēšanas runā
šīm 7 stadijām ir jāatspoguļojas .**

1.stadija – diplomdarba koncepcijas formulējums.

Pirmās stadijas mērķi un darbības kopsummā ir sekojošas:

- **izvirzīt problēmu;**
- **izvēlēties pētījuma objektu, t.i., noteikt – ko tieši reali eksistējošo vajadzēs izpētīt.**

Jāsāk diplomdarbs ar vadības problēmas P_{rm} noteikšanu– *ar plaša loka vadības, organizatoriska vai lietišķa plāna jautājumu noteikšanu, kas uztrauc tās vai citas organizācijas vadību.*

Pēc tam no vadības problēmas formulējuma ir jāpāriet pie pētnieciskas problēmas: $P_{rm} \vdash (T, f_i) P_{rr} \vdash \dots$

► Pētīšana nav iespējama bez izziņas
(pētnieciskas) problēmas, t.i., bez kāda
nopietna jautājuma, uz kuru nav
iespējams atrast viennozīmīgu atbildi
mūsdienu zinātnē vai praksē!

Pētnieciska domāšana un projektīva domāšana

- ▶ “Projektīvā domāšana” paredz pirmo: nav iespējams projektēt darbību bez reālās situācijas zināšanām un bez vēlamā rezultāta noteikšanas, izmantojot tos vai citus līdzekļus.

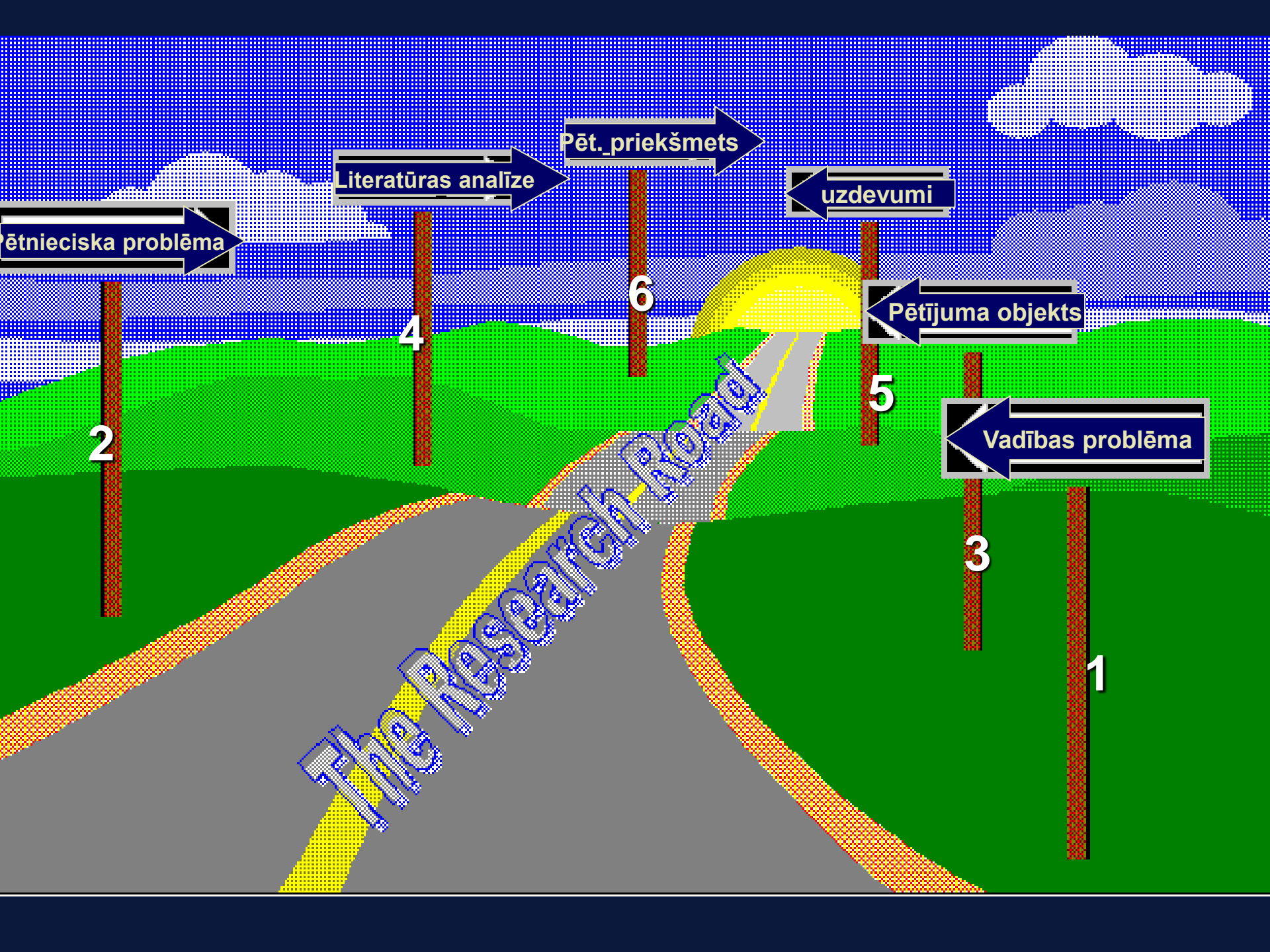
Pētnieciska rakstura problēmas **izdalās no citām ar to,**

1) ka tās tiek izvirzītas, pamatojoties uz teorētiskiem priekšnosacījumiem;

2) pētnieciska rakstura problēmas tiek pētītas ar zinātnisku metožu palīdzību un

3) ar mērķi – paplašināt zinātniskās atziņas.

<i>P_{rman}</i>	<i>P_{rres}</i>
<i>Vai ir nepieciešams iziet tirgū ar jaunu produktu?</i>	<i>Kāda ir patērētāju mērķauditorijas attieksme pret jauno produktu?</i>
<i>Vai ir nepieciešams ieviest ierosinājumus konkrētajā likumā?</i>	<i>Kāpēc esošais likums nav pietiekoši efektīvs, un kā nopamatot tā neefektivitāti?</i>
<i>Vai ir nepieciešams samazināt pievienotās vērtības nodokli??</i>	<i>Kāda ir PVN ietekme uz ekonomikas attīstības dinamiku, pamatojoties uz PVN dažādiem variantiem?</i>

2

Pētnieciska problēma

4

Literatūras analīze

6

Pēt._priekšmets

uzdevumi

5

Pētījuma objekts

3

Vadības problēma

1

The Research Road

Problēma nosaka izpētes objekta izvēli, tas ir, pētījuma virzību. Bez problēmas nav iespējama objekta izvēle. Bezproblēmas pētījums ir ārpus kritikas (nonsens).

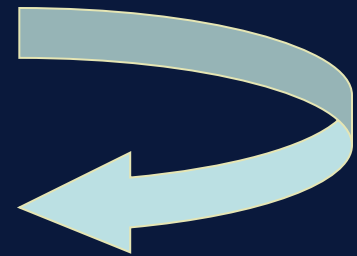
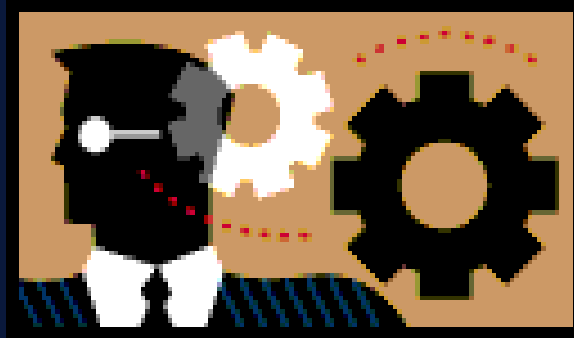
Prm ⊢ (T,fi)Prr ⊢ Ob ⊢

Kāpēc? Izvirzītais jautājums (jo problēma ir jautājums) kā prizma vērš pētnieka uzmanību vienā noteiktā virzienā, tas ir, veidojas pētnieka uzmanības lauks.

Pētījuma objekts – ir tā realitātes daļa, kas izriet no izvirzītās problēmas; uz šo realitātes daļu ir vērsts pētījuma process; šo realitātes daļu lielākā vai mazākā mērā var objektīvi novērot (personāls, dokumenti, sociālas situācijas utt.)

Izziņas objekti

Piemēram, sociālas situācijas,
organizācijas menedžeru darbību akti; t.i.,
uzņēmēju uzvedības fakti

ievads

Pasaules praksē ir pazīstami vairāki veidi komerciālu strīdu atrisināšanai. Šos veidus pēc tos īstenojošajām institūcijām var iedalīt strīdu izšķiršanā ar valsts tiesu palīdzību un strīdu izšķiršanā ārpus tiesu iestādēm jeb tā sauktajā alternatīvajā domstarpību atrisināšanā. Praksē ir pazīstami vairāki alternatīvās domstarpību atrisināšanas veidi, piemēram,.....

.....**Diplomdarba tēma “Šķīrējtiesas būtība un tiesiskais regulējums Latvijā”** izvēlēta tās aktualitātes dēļ, jo uz doto brīdi Latvijā reģistrētas vairāk nekā 100 šķīrējtiesas, kuras spriež tiesu un piemēro materiālo procesuālo tiesību normas, neatkarīgi no lietu sarežģītības un būtisku tiesību normu nepilnībām. Diplomdarbā izvirzītā **problēmsituācija** ir šķīrējtiesu regulējošo tiesību normu nepilnības Civilprocesa likumu ietvaros, nenoregulēto šķīrējtiesu izveides noteikumi, nenoteiktais šķīrējtiesu statuss un pilnveidojamā šķīrējtiesu procesa kārtība. Diplomdarba **problēma** – kādus likuma grozījumus vai labojumus būtu jāpieņem, lai uzlabotu esošo šķīrējtiesu darbu un novērstu esošās nepilnības šķīrējtiesu darbībā. Diplomdarba **objekti** ir diplomdarbam par pamatu ņemtā Civilprocesa likuma D daļa[1] un citi normatīvie akti, kas attiecas uz šķīrējtiesām, kā arī UNCITRAL tipveida likums[2] par starptautisko šķīrējtiesu un attiecīgie likuma komentāri.

[1] Civilprocesa likuma komentāri. Papildinātais izdevums. Autoru kolektīvs. Prof. K.Torgāna un M.Dudeļa vispārīgā zinātniskā redakcijā. – Rīga: Tiesu nama aģentūra, 2001. – 438.lpp.

[2] UNCITRAL Arbitration Rules (1976)

Bez subjekta nav objekta, tieši tāpāt kā darba vietā nav padotā bez priekšnieka

Ievads

Diplomdarba tēmas aktualitāte un problēmsituācija. No mūsdienīgu menedžmenta teorijām ir zināms, ka jebkuras organizācijas darba rezursu vadībā īpašu vietu ieņem:

- 1) personāla plānošana;
- 2) personāla atlase,

.....
Pašlaik Latvijas firmas atrodas tieši tādā attīstības posmā..... Būtiski jauni ārējie faktori ir Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā Šis process jau ir sācies, vienīgi tas ir pareizu jāregulē.

Ta ir viena no problēmsituācijas īpatnībām, kas saistīta ar firmu darbības pilnveidošanas perspektīvām Eiropas Savienības biznesa telpā.

Problēmas situācijas analīze atļauj izvirzīt vadības problēmu: **Kāda ir jābūt personāla atlases struktūrai, elementiem un funkcijām firmās, Latvijai iestājoties Eiropas Savienībā un sadarbojoties ar ES firmām?**

IEVADS

Temats: Zīmols kā organizācijas veiksmīgas aktivitātes ideāls un tā portfeļa veidošanas iespējas (ar A/S „Aldaris” piemēru).

XXI gadsimts arvien vairāk iezīmē strauju ekonomisko pārmaiņu laiku, sīvāku preču konkurenci, daudz līdzīgu kategoriju preču ienākšanu tirgū un globalizācijas procesu izraisītās perturbācijas. Bankrotē lielas un spēcīgas korporācijas, daudzas nonāk zināmā strupceļā un nepareizas menedžmenta un zīmolvedības politikas dēļ ir spiestas pārskatīt savas vadības stratēģijas.

.....

.....

Vadības problēma:

Kā izveidot „Aldara” produktu zīmolu par ES brendu?

Pētnieciska problēma: Kā pašlaik tiek uztverta „Aldara” produktu zīmols ES paterētājiem?

Pētīšanas objekts:

A/S „Aldaris” mārketinga plāni un citi avoti, kuri satur SA stratēģijas alus zīmolu pārvaldīšanas kontekstā.

2.stadija – kritisks literatūras apraksts (analīze).

Kad ir izvirzīta problēma un izvēlēts pētīšanas objekts (objekti), ir jānosaka izvēlētā virziena teorētiskās izstrādes līmenis T_i . Ir jāizprot konkrētās risināmās problēmas vieta esošo teorētisko priekšstatu kontekstā.

$$Pr_m \vdash (T, f_i) Pr_r \vdash Ob \vdash T_i \vdash \dots$$

Zinātnē pētāmās problēmas kādā brīdī attīstās, un attīstās, pateicoties iepriekšējās zinātnieku paaudzes darbībai. Tāpēc arī nelielā studenta diplomdarba pētījumā ir nepieciešams pievērsties dažādiem avotiem un demonstrēt savas zināšanas par problēmas risinājuma teorētisko evolūciju

Pētot teorētiskos un citus materiālus par risināmo problēmu, tiek izstrādāta noteikta *teorētiska valoda* (*terminoloģija, jēdzienu aparāts*), kas nodrošina iespēju izskatīt un aprakstīt objektu konkrētā teorētiskā rakursā.

2.stadija – kritisks literatūras apraksts (analīze).

- Primārā un sekundārā literatūra. Strādājot pie tēmas, grāmatas noteikti jāiedala primārā un sekundārā literatūrā.
- Tulkojums nekādā gadījumā nav primārā literatūra. Jo nav garantijas, ka redakcija nav izmainījusi tekstu rediģējot vai cenzējot to.

Kādēļ jāpieraksta izlasītais materiāls?

- Jo jāpaliek izlasītā dokumentālam pierakstam, lai lasītais neizzustu bez pēdām. Apgūto ideju pieraksts palīdz veidot tādu rakstura īpašību kā precizitāte. Pierakstošs cilvēks praktiski pārbauda sevi un katru soļu, jo, lai pierakstītu, vispirms ir jāizprot kāda teksta jēga. Ne jau velti saka – kas skaidri domā, arī skaidri runā (arī rakstiski).
- F.Bekons salīdzināja tos cilvēkus, kas lasa un neveic pierakstus ar bezrūpīgu taurenīti, kas lidinās starp puķēm. Pieraksta prakse palielina mutiskās un rakstiskās runas kultūras līmeni. Un izveido lasītājam paša izklāsta stilu.

Kā uzskaitīt izlasītās grāmatas?

- Lasot grāmatu, jebkuram būs noderīgi veidot loģiskos plānus. Pirmsavota (grāmats, raksta) loģiskais plāns ir – tēžu veidā veidots secīgs pārskats par materiālu. Lai izveidotu tādu loģisko plānu, teksts jāiedala jēgas fragmentos, kuri kā likums ir rindkopas. Lasot kārtējo gabaliņu, vienlaicīgi jāatbild sev uz jautājumu: par ko šeit tiek runāts? Šāds darba veids bieži tiek saukts par anotēšanu. Grāmata tiek iedalīta daļās un apakšdaļās, un katrai no tām tiek rakstīta anotācija. Tā veidojas grāmatas anotāciju ķēdītes. Anotāciju pārlasīšana ir labs līdzeklis, lai lasīto atcerētos.
- Lasīšanas laikā noteikti jāizraksta citāti. (No latīņu valodas cito – saucu lieciniekos). Citējot jāparāda ne tikai tas, kas jūs ir pārsteidzis, bet arī tas, kas jums liekas svarīgs. Citējot, jāizmanto rindkopa (rindkopas) vai pilni teikumi.

• **IZMANTOTĀS LITERATŪRAS UN AVOTU SARAKSTS**

- 1. Konkurences likums: LR Saeimas pieņemtais likums // Laikraksta "Diena" pielikums: Saeimā, Ministru Kabinetā.- 1997.- Nr. 30.- 23. jūl. - 6.- 9. lpp.
- 2. Valsts nozīmes derīgo izrakteņu un atradņu, kā arī valsts nozīmes zemes dzīļu nogabalu izmantošanas kārtība: LR Ministru Kabineta pieņemtie Noteikumi Nr. 238 // Laikraksta "Diena" pielikums: Saeimā, Ministru Kabinetā - 1997.- Nr.35.- 27.aug. - 5.-6. lpp.
- 3. Latvijas Statistikas gadagrāmata, 1995.- R.: LR Valsts statistikas komiteja, 1995.- 324 lpp.
- 4. Ziņojums par Latvijas tautsaimniecības attīstību.- R.: LR Ekonomikas ministrija, 1996. g. jūn. - 112 lpp.
- 5. Bikse V. Tirgus ekonomikas pamati: Māc. līdz. - R. : Valsts administrācijas skola, 1996.- 2. daļa. - 108 lpp.
- 6. Cauce D. Rūpniecības produkcijas izlaides apjomi Rīgā oktobrī strauji palielinājušies // Dienas Business. - 1996. - 3. dec. - 21. lpp.
- 7. Stiglics Dž. E., Drifils Dž. Makroekonomika: Tulk. no angļu val. - R.: LU, 1994. - 415 lpp.
- 8. Vēciņš E. Naudas lietas : Skaidrojošā vārdnīca. - R.: Zvaigzne, 1993. - 170 lpp.
- 9. Chen J. and Rosenthal R.W. Asking Prices as Commitment Devices // Int. Econ. Rev., February 1996, 37 (1), p. 129-55.
- 10. From Plan to Market : World Development report, 1996. - Oxford : Oxford University Press, 1996.- 242 p.
- 11. Meyer P.W., Meyer (Hrsg.) A. Marketing - Systeme : Grundlagen des institutionalen Marketing. - Stuttgart; Berlin; Köln : Verlag W. Kohlhammer, 1990. - 266 S.
- 12. Маршалл А. Принципы политической экономии: В 3 томах: Пер. с англ. – М.: Прогресс, 1983. – Т.1. – 415 с.
- 13. Фишер С., Дорнбуш Р., Шмалензи Р. Экономика: Пер. с англ. – Изд. 2. – Москва: Дело, 1993. – 829 с.

2.stadija – kritisks literatūras apraksts (analīze).

Avotu apraksta tajā valodā, kādā tie sarakstīti un tos sarindo alfabēta secībā pēc autora uzvārda vai darba nosaukuma. Sarakstu ieteicams sākt ar latīņu alfabētā rakstītiem darbiem (latviešu, angļu, vācu, franču u.c. valodās), pēc tam – kirilicā rakstītiem darbiem (krievu u.c. valodās). Aprakstīšanas principus skat. turpmāk.

Grāmatas un brošūras

Autors (Uzvārds, Iniciāli). Grāmatas nosaukums. – Izdošanas vieta: izdevniecība, izdošanas gads. – lappušu skaits vai citētā lappuse (s).

Piem.:

1. *Mašīnbūves terminu vārdnīca / A. Aizpurietis, G. Bunga, K. Cirule u.c. – Rīga: Zinātne; LNMK, 2004. – 331 lpp.*

2. *König W., Klocke F. Fertigungsverfahren. Drehen, fräsen, bohren.– Berlin; Heidelberg: New York: Springer – Verlag, 1999.– S.471*

2.stadija – kritisks literatūras apraksts (analīze).

Ja autoru skaits ir lielāks par trim, tad grāmatu apraksta pēc nosaukuma un ziņas par trim autoriem sniedz aiz nosaukuma. Informāciju par pārējiem autoriem aizstāj ar apzīmējumu " u.c. ".

Piem.: *Vēsture: Māc. Grām. / J. Mencis, V. Kārkliņa, E. Krastiņa u.c. – Rīga: Zvaigzne, 1990. – 158 lpp.*

2.stadija – kritisks literatūras apraksts (analīze).

Periodisko izdevumu raksti

Autors. Raksta nosaukums // Izdevuma nosaukums. – Izdošanas gads. – Nr. vai izdošanas datums (mēnesis). – lappuses (no-līdz).

Piem.: *Holcmanis A. Divas pasāžas // Latvijas arhitektūra. – 1999. Nr. 22. – 8. – 12. lpp.*

Rakstu krājumu raksti

Autors. Raksta nosaukums // Rakstu krājuma nosaukums. – Izdošanas vieta: Izdevniecība vai izdevējs, izdošanas gads. – lappuses (no-līdz).

Piem.: *Strautmanis I. Pilsētas siluets un tā uztveres iespējas // Latvijas PSR pilsētu arhitektūra. – Rīga: Zinātne, 1979. – 21. – 33. lpp.*

Interneta materiāla apraksts

Rīgas Tehniskā universitāte: Studiju organizācija un programmas / Internets. – [http://www.rtu.lv/stud menu/default.html](http://www.rtu.lv/stud_menu/default.html)

Bibliogrāfisko sarakstu ar virsrakstu *Izmantotie informācijas avoti* novieto darba beigās.

3.stadija – pāreja pie izpētes uzdevumiem un pētījuma priekšmeta noteikšana.

Tie jēdzieni un teorijas, ko apzinās pētnieks (diplomands), kā arī konkrētie izvirzītie uzdevumi kļūst par prizmu, vai, teiksim, jēdzienu tīklu, ar kuru tiek pētīts objekts.

$$Pr_m \vdash (T, fi) Pr_r \vdash Ob \vdash T_i \vdash Q_{rsi} \vdash S \dots$$

Izpētes (meklēšanas) uzdevumi Q_{rsi} precizē pētījuma problēmas noteiktus komponentus; *tie ir jautājumi par konkrētiem faktoriem, no kuriem ir atkarīga pētniecības objekta kāda īpašība, un tāpat tie ir jautājumi par faktoru noteikšanas veidiem.*

Pētījuma priekšmets S ir – pētniekam interesantu, nozīmīgu faktoru (īpašību, īpatnību) kopa, ko viņš izvēlas objektā novērojumam, mērījumam, priekšstatam utt.

Diplomdarbā uzdevumu un priekšmeta piemērs

Diplomdarbā izvirzītie uzdevumi:

1. analizēt šķīrējtiesu tiesisko regulējumu Civilprocesa likuma ietvaros;
2. salīdzināt Latvijas likumdošanas tiesību normas ar starptautisko tiesību normām attiecībā uz šķīrējtiesu tiesisko regulējumu;
3. akcentēt likumdošanas nepilnības, kuras ietekmē šķīrējtiesu darbību;
4. rast risinājumus likumdošanas nepilnībām un neprecizitātēm attiecībā uz šķīrējtiesu darbību;
5. izpētīt šķīrējtiesu darbību atbilstību tiesiskajam regulējumam.

Diplomdarba priekšmets ir Latvijas Civilprocesa likuma D daļas (par šķīrējtiesu darbību) līdzība ar UNCITRAL tipveida likumu un atbilstība starptautiskajām tiesību normām.

4.stadija. Pētījuma priekšmeta analīze un hipotēžu izvirzīšana

Kad ir precīzi noteikts pētījuma priekšmets (priekšmetiska situācija), ir jāsāk tās analīze. Tas nozīmē, ka ir jāizanalizē saistības un attiecības starp faktoriem, kas veido priekšmetisku situāciju.

Analīzes gaitā veidojas pieņēmumi - hipotēzes par pētāmo faktoru savstarpējo atkarību.

$Pr_m \vdash (T, f_i) Pr_r \vdash Ob \vdash T_i \vdash Q_{rsi} \vdash S \vdash H_i \vdash \dots$

Hipotēze ir nepierādīts pieņēmums attiecībā uz faktoru, kas interesē pētnieku, un, kuru ir nepieciešami apstiprināt vai atspēkot .

Hipotēžu piemērs

Pieņemsim, ka pētījumā ir izvirzīts uzdevums Qrs (meklēšanas jautājums): *noskaidrot, kā lielveikala X lojāli noskaņoti pircēji attiecas pret citiem lielveikaliem-konkurentiem?*

Var tikt izvirzītas sekojošas hipotēzes:

H1: Lojāli noskaņoti pircēji pret lielveikalu X ir maz informēti par citiem lielveikaliem.

H2: Lojālie pircēji ienes lielveikala X tēlā papildu pozitīvas īpašības, kuras veikalam reāli vispār nav.

Šajās hipotēzēs ir paredzama saistība starp tādiem faktoriem kā klientu lojāla attieksme pret lielveikalu X; mazāks informētības līmenis par citiem lielveikaliem; neapzināta tieksme lielveikala X imidžā ieviest papildu pozitīvas iezīmes.

Hipotēžu piemērs

Diplomdarbā izvirzītās hipotēzes :

1. lai Latvijā šķīrējtiesu darbība tiktu precīzi reglamentēta, tad būtu nepieciešami un ieteicami Civilprocesa likuma labojumi attiecībā uz šķīrējtiesu darbību;
2. Civilprocesa likums neparedz nekādas sīkākas procesuālās darbības, kas šķīrējtiesnesim būtu jāveic pirms lietas izskatīšanas, tādējādi likums pieļauj lielu šķīrējtiesneša rīcības brīvību;
3. lai novērstu situāciju, ka šķīrējtiesām Civilprocesa likumā dota praktiski neierobežota brīvība noteikt kārtību lietas izskatīšanai, ir jāprecizē, kā rīkoties gadījumā, ja pastāvīgās šķīrējtiesas reglamentā konkrētais jautājums, par kuru ir norāde CPL, nav atrisināts;
4. ja persona, kas pilda šķīrējtiesneša pienākumus – tādus pašus kā jebkurš cits rajona (pilsētas) tiesas, apgabaltiesas vai Augstākās Tiesas tiesnesis, nav prasīta likuma ietvaros atbilstoša izglītība, tad būtu nepieciešams ieviest šādu likuma normu, kas prasa obligātu atbilstošu izglītību un kvalifikāciju.

Satura piemers

Anotācija

.....

.....

Saturs

levads.....	6
1.Šķīrējtiesas kā tiesību institūts un tās funkcijas.....	9
1.1. Šķīrējtiesas izveidošana un darbība.....	13
1.2. Šķīrējtiesnešu neatkarība un objektivitāte un kvalifikācija.....	30
2. Šķīrējtiesas process Latvijā.....	49
2.1. Civillietas uzsākšana un strīda izšķiršana ķīrējtiesā Latvijā.....	54
2.2. Šķīrējtiesas pieņemtie nolēmumi un to izpilde Latvijā.....	66

.....

.....

.....

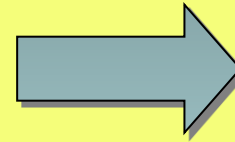
Hipotēzes pārbaude un empīrisko datu ģeneralizācija

- Ģeneralizācija nozīmē iespējamību ar noteiktu uzticamības līmeni izplatīt secinājumus, kas ir pamatoti ar cilvēku uzvedības novērojumiem atsevišķos gadījumos un vērsti uz cilvēku kopas iespējamo uzvedību.

Atlases procedūra

**Ģenerālā kopa
(populācija)**

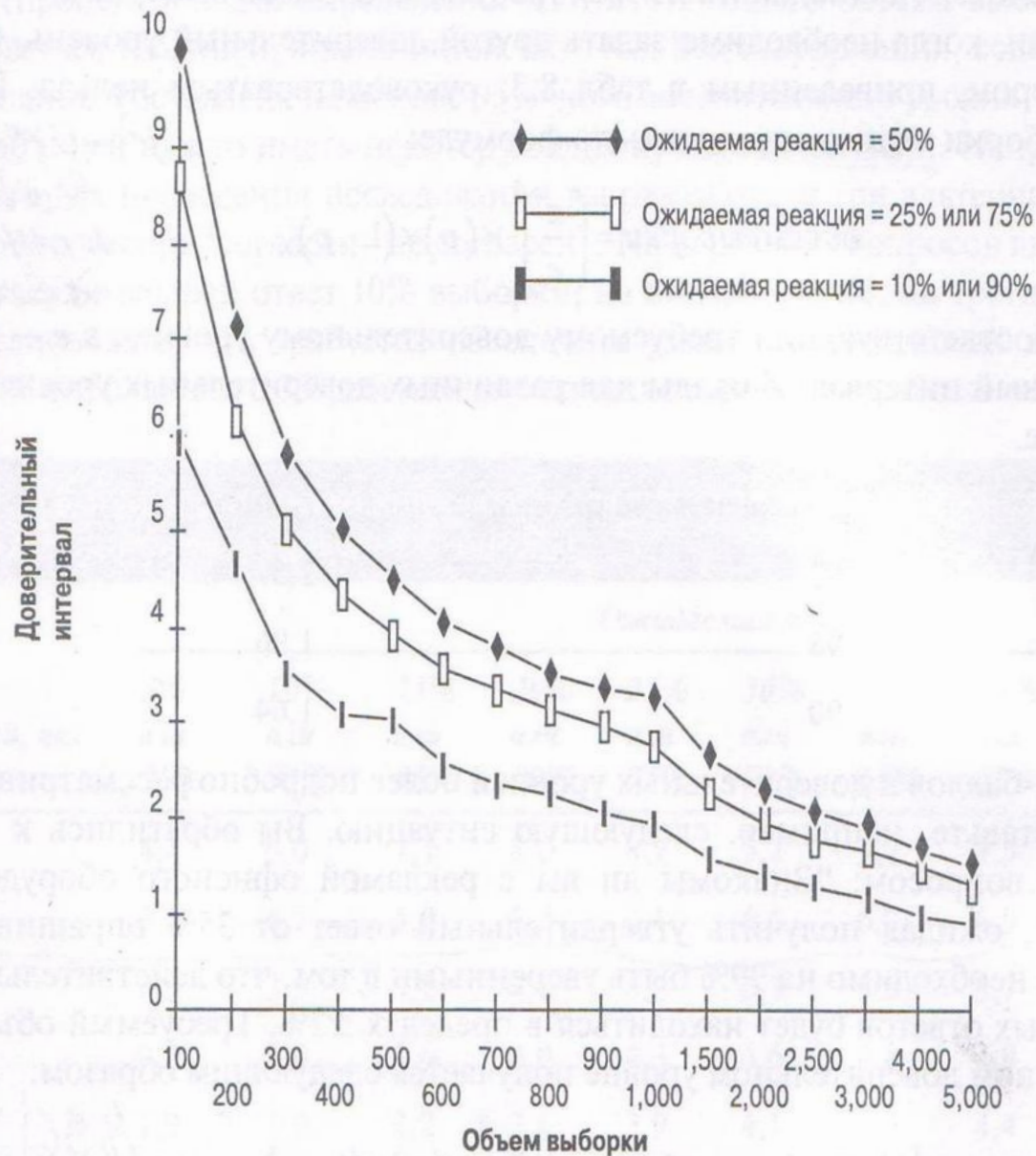
IZLASE

Varbūtēja izlase

Determinēta izlase

*Atkarība
starp izlases
apjomu un
uzticamības
līmeni
gaidāmās
atbildes
reakcijas trīs
nozīmēm,
ņemot vērā
95%
uzticamības
līmeni*

Uzticamības līmenis = 95%

Ja ir nepieciešams uzticamības līmenis ar nozīmi ne vairāk kā $\pm 3\%$, tad , sagaidot apstiprinošas atbildes:

10% - 90% — izlases apjomam jābūt 400;

20% - 80% — izlases apjomam jābūt 700;

15%- 85% — izlases apjomam jābūt 600.

5.stadija – metožu izvēle un datu ievākšana.

Pētījuma līdzekļi M_i ir principi, metodes, metodikas, pieejas, teorētiskie uzskati.

Pētījuma līdzekļi kopā ar hipotēzēm ir savdabīgi starpnieki, centrālais posms starp uzdevumiem un rezultātu.

Uzdevumi Hipotēzes un to pārbaudes līdzekļi Rezultāti

$Pr_m \vdash (T, f_i) Pr_r \vdash Ob \vdash T_i \vdash Qrs_i \vdash S \vdash H_i \vdash M_i \dots$

Datu ievākšana

Kad mērķtiecīgi un aktīvi ir ievākti empīriskie dati un citi informatīvie materiāli par objektu, tiek veidots pamats, lai apstiprinātu vai atspēkotu to, kas ir runāts hipotēzēs.

Ievads

Diplomdarba tēmas aktualitāte un problēmsituācija. No mūsdienīgu menedžmenta teorijām ir zināms, ka jebkuras organizācijas darba rezursu vadībā īpašu vietu ieņem:

- 1) personāla plānošana;
- 2) personāla atlase,

.....
Pašlaik Latvijas firmas atrodas tieši tādā attīstības posmā..... Būtiski jauni ārējie faktori ir Latvijas iestāšanās Eiropas Savienībā Šis process jau ir sācies, vienīgi tas ir pareizu jāregulē.

Ta ir viena no problēmsituācijas īpatnībām, kas saistīta ar firmu darbības pilnveidošanas perspektīvām Eiropas Savienības biznesa telpā.

Problēmas situācijas analīze atļauj izvirzīt vadības problēmu: **Kāda ir jābūt personāla atlases struktūrai, elementiem un funkcijām firmās, Latvijai iestājoties Eiropas Savienībā un sadarbojoties ar ES firmām?**

Šādas problēmas risina speciālisti menedžmenta jomā ne tikai Latvijā, bet arī citās valstīs. Un tas notiek pēdējo desmitgadu laikā. Diplomdarbā uzmanība tika pievērsta šādu problēmu risināšanas pieredzei Eiropas Savienībā. Piemēram,

Kritiski pārskatot pieminēto autoru idejas, izdevās noteikt pēctecību un līdzību pieminēto autoru redzes viedokļos, kā arī atšķirības viņu uzskatos (sk., piemēram, paragrāfus 2.1.,2.2.,2.3.,3.1.)

Izvirzītās vadības problēmas risinājuma veiksmē ir atkarīga no **pētnieciskās problēmas risinājuma**: **Kādi personāla atlases principi un metodes tiek pielietotas šodien Eiropas Savienības valstīs un ar ko Latvijas firmas atlases pieredze atšķiras no ES pieredzes?**

Izvirzītā pētnieciskā problēma noteica pētījuma objektus. Tie ir dažādu tekstu avoti (grāmatas, raksti, Inertnets, metožu un metodiku aptaksts), kā arī latvijas firmas X struktūrvienību vadītāju pieredze personāla atlases jomā.

Pētot izvēlētos objektus un formulējot konkrētus priekšstatus par izvirzīto problēmu, diplomdarba pētījumā tika pāriets pie problēmas noteiktiem komponentiem, t.i., tika formulēti sekojoši

pētnieciski uzdevumi:

- *Kāda ir ES akadēmisko struktūrvienību vadītāju darba specifika personāla atlases jeb kadru politikas jomā?*
- *Kādi ir personāla vadības stili un metodes ES un Latvija?*
- *Kāda ir līdzība un atšķirības struktūrvienību vadītāju darba specifikā ES un Latvijā?*
- *Kādas ir personāla atlases metodes, kuras var uzskatīt par klasiskām?*
- *Kādas ir personāla atlases metodes, kuras var uzskatīt par alternatīvām?*
- *Kāda varētu būt personāla atlases jaunas metodikas struktūra, elementi (principi un metodes), funkcijas, ko varētu pielietot LR firmās?*

6.stadija – ievākto datu analīze un interpretācija, secinājumu veidošana.

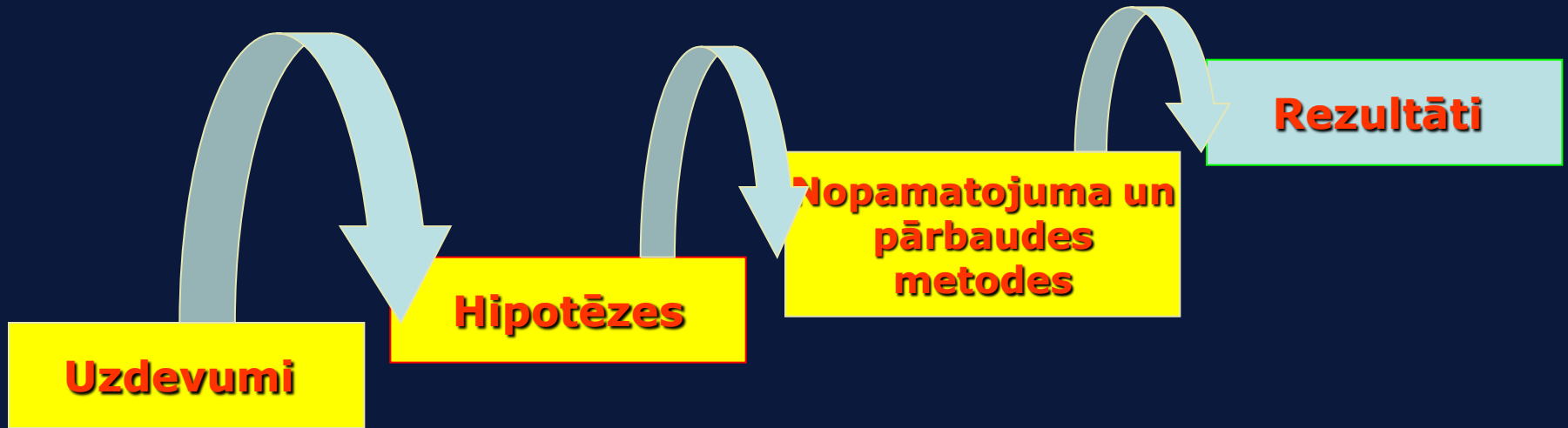
Empīriskie dati un cits informatīvais materiāls tikai tad iegūst jēgu, kad tā analīzes laikā izdodas apstiprināt vai atspēkot hipotēzes.

$P_{r_m} \vdash (T, f_i) P_{r_r} \vdash Ob \vdash T_i \vdash Q_{r_s i} \vdash S \vdash H_i \vdash M_i \vdash H_1$

- Neeksistē absolūti tīras jutekliskas uztveres, tā vienmēr teorētiski ir “noslogota”.
- Protokolpierakstu analīze arī nav iedomājama bez tās teorētiskas interpretācijas.

Tādā veidā diplomands, apstiprinot vai atspēkojot hipotēzes ar iegūto datu palīdzību, precīzi parāda (demonstrē) no kādu teoriju pozīcijām ir veikta empīrisku datu atlase, analīze un interpretācija.

Pētnieks (students, diplomands), nopamatojot vai atspēkojot hipotēzes, pamatojoties uz jauniegūtiem datiem (iegūti ar pētniecisko metožu palīdzību) , formulē rezultātus, kuros ir jauninājumi.

- Studentam ir nepieciešams nopamatojami pierādīt, ka diplomdarbā ir ieviesti noteikti jauninājumi!

7.stadija – secinājumu, rekomendāciju izstrāde un diplomdarba teksta uzrakstīšana.

Nākošais solis – secinājumu formulēšana, rekomendāciju izstrāde, kas ir visa darba praktisks rezultāts; un teksta galīga un pilnīga izstrāde.

Diplomdarba teksta izstrāde ir atskaite izklāsta veidā par veiktajām pētnieciskajām darbībām. Izklāsta mērķis – sniegt pētījumā iegūtos galvenos rezultātus, kuros ir jaunievedumi, kā arī parādīt visu, kas tika izdarīts, lai iegūtu šos rezultātus.

Laba izklāsta svarīgākās pazīmes ir:

- pētniecisko soļu nopamatojuma demonstrācija;
- pētniecisko soļu izpratnes pieejamība.

Diplomdarba jauninājumi: piemērs

Diplomdarba izstrādes rezultātā var secināt, ka ir divu tipu jauninājumi – t.i. priekšmetā un rezultātā.

Jauninājums priekšmetā realizējas teorētisko atziņu un tiesisko regulējumu ietvaros, kas skar šķīrējtiesu būtību un darbību, salīdzinot ar UNCITRAL tipveida likumu un Kurzemes reģionālās šķīrējtiesas darbību. Diplomdarba jauninājums rezultātā ir izteikts kā vēlami grozījumi vai labojumi Civilprocesa likumā, jo attiecībā uz atsevišķu jautājumu regulāciju, vēl nepieciešami precizējumi vai labojumi.

Diplomdarbs

Laulāto nekustamā īpašuma tiesības: darījumi un to nostiprināšanas juridiskā nozīme (Latvijas pieredze)

Diplomdarba satura piemērs

Saturs

1. Laulāto tiesības uz nekustamo īpašumu un ierakstīšanas zemesgrāmatā statusa problēma	
1.1 Zemesgrāmata kā īpašuma tiesību apliecinājums.....	- 12
1.2 . Nekustamā īpašuma ierakstīšanas zemesgrāmatā problēmas.....	- 14
1.2.1.Ēkas (būves) un zemes ierakstīšana zemesgrāmatā un tiesu prakse	- 14
1.2.2. Laulāto nekustamo īpašumu ierakstīšanas zemesgrāmatā īpatnības	- 20
1.2.3 Nekustamā īpašuma pirkuma tiesību ierakstīšana zemesgrāmatā	-23
2. Nekustamā īpašuma darījums un tā nostiprināšanas juridiskā nozīme	
2.1. Darījuma vispārīgais raksturojums	-28
2.2. Nekustamā īpašuma darījumu statistika	- 33
2.3. Darījuma nostiprināšanas zemesgrāmatā juridiskā nozīme	- 38
2.4. Labticīgas iegūšanas koncepcijas attiecināšana uz lietas divkāršu atsavināšanu.....	-40
3. Laulāto likumiskās mantiskās attiecības un laulāto mantiskās attiecības LR Civillikuma dažādās redakcijās	
3.1. Laulāto likumiskās mantiskās attiecības	-43
3.2. Laulāto mantiskās attiecības 1937.gada Civillikuma redakcijā	- 46
3.3. Laulāto mantiskās attiecības Civillikuma redakcijā un 1993.gada redakcijā.....	- 58
Secinājumi	-66
Literatūras saraksts	-70

Diplomdarbs

Laulāto nekustamā īpašuma tiesības: darījumi un to nostiprināšanas juridiskā nozīme (Latvijas pieredze)

Diplomdarba ievada piemērs

Ievads.

Nekustamā īpašuma tirgum sakarā ar tā specifisko lomu valsts un ikviena sabiedrības indivīda ekonomiskajā un sabiedriskajā dzīvē ir ļoti liela nozīme.....

Problēmsituācija un pētījuma aktualitāte. Koroborācijas nozīme izpaužas galvenokārt apstākļi, ka par nekustamā īpašuma īpašnieku atzīstams tikai tas, kas par tādu ierakstīts zemesgrāmatā. Līdz ierakstīšanai zemesgrāmatā nekustamā īpašuma ieguvējam pret trešajām personām nav nekādu tiesību. Līdz viņam ierakstīšanai zemesgrāmatā ieguvējs nevar izlietot nevienu no priekšrocībām, kas saistītas ar īpašumu, un jāatzīst par spēkā esošu visa uz šo nekustamo īpašumu attiecošās tās personas darbību, kura zemesgrāmatā apzīmētā par šī īpašuma īpašnieku. Nekustamā īpašuma ierakstīšana zemesgrāmatā ir obligāta un to nereti piemirst.

Tādā veidā, pamatojoties uz Eiropas pieredzi, kā arī, ņemot vērā reālo situāciju Latvijā, **problēma** tiek formulēti šādi:

Kādas ir nekustamā īpašuma tiesību ierakstīšanas zemesgrāmatā procedūru īpatnības, un kādi saistībā ar to ir nekustamā īpašuma tiesību apstrīdēšanas veidi, iespējamās problēmas laulāto mantiskās tiesībās, kā arī, kādiem ir jābūt dokumentu noformēšanas svarīgākajiem kritērijiem, kas nodrošina nekustamā īpašuma tiesisko regulāciju?

Pētījuma objekts tiek iedalīts:

- (1) nekustamā īpašuma tiesības, kas ieguvušas nostiprinājumu normatīvos aktos (dokumentos) - LR Civillikums 1993.gada redakcijā un salīdzinājumā izmantots arī 1937.gada Latvijas Republikas Civillikums; dažādu autoru (piem. R. Krauzes, S. Krūmiņas, K. Torgāna u.c.) dotie komentāri un sniegto attiecīgo likumu tulkojumi;
- (2) nekustamā īpašuma tiesību apstrīdēšanas veidi (problēmas laulāto likumiski mantiskajām tiesībām), kas atrodami Latvijas Republikas tiesu senāta spriedumos un lēmumos, juridiskā literatūrā, interneta resursos, masu medijos, Bauskas Zemesgrāmatu nodaļas statistikā (2003. gada maijs - 2007.gada novembris).

Maģistra darba teorētiskā pielietojuma nozīme ir apstākļi, ka ir izskatīta konkrētā tēma no atsevišķām pozīcijām, izmantojot dažādu autoru uzskatus, domas un praksi.

Mērķa sasniegšanai tiek izvirzīti sekojoši **uzdevumi**:

- 1.Izpētīt likumus un literatūru par nekustamā īpašuma tiesībām, to apstrīdēšanas procedūru, iespējamās problēmas;
- 2.Analizēt un apkopot autoru viedokli par:
 - nekustamā īpašuma tiesībām un to apstrīdēšanas veidiem,
 - par laulāto likumiskām mantiskām tiesībām;
- 3.Izpētīt nekustamā īpašuma atsavināšanas norisi praksē Bauskas Zemesgrāmatu nodaļā;
- 4.Izpētīt tiesu praksi, aprakstīt novēroto problemātiku, saistītu ar īpašumu tiesībām un to apstrīdēšanu;
- 5.Aprakstīt novēroto problemātiku, saistītu ar nekustamā īpašuma tiesību apstrīdēšanu, laulāto likumiskajām matniskajām tiesībām;
- 6.Izdarīt secinājumus par iegūto informāciju.

Darba priekšmets: Laulāto nekustamā īpašuma darījumu tiesības un to nostiprināšanas juridiskā nozīme Latvijā

Hipotēzes:

- Tas, ka nav noteikts termiņš par īpašuma nostiprināšanu zemesgrāmatā, rada problēmas laulāto mantiskās attiecībās;
- Laulību laikā iegādāts īpašums var tikt reģistrēts kā koppīpašums.

Izpētes metodes:

Literatūras izpēte;

Likumu apskats un analīze;

Statistikas izpēte;

Nekustamā īpašuma tiesību apstrīdēšanas izpēte

Darba jauninājumi

Veiktā darba gala rezultātā var apgalvot, ka esošā likumdošana ir jāpilnveido, pamatojoties uz:

- 1) likumdevējam ir jānosaka termiņš, kura laikā īpašnieks veic īpašuma nostiprinājumu zemesgrāmatā; tas varētu būt mēneša laikā no brīža, kad nekustamais īpašums tiek atsavināts. Šo jautājumu varētu risināt ar sankciju piemērošanu, tas ir, tiem īpašniekiem, kuri savus īpašumus nav reģistrējuši zemesgrāmatā, noteiktajā termiņā palielināt valsts nodevu.
- 2) lai laulātie un trešās personas būtu pasargāti iegūstot nekustamā īpašuma tiesības, tad ar likumu vajadzētu noteikt, ka:
 - a) pirms laulībām reģistrēts īpašums zemesgrāmatā tiktu ierakstīts īpašnieka atsevišķa manta,
 - b) un laulību laikā iegādāts īpašums, zemesgrāmatā tiek reģistrēts kā laulāto kopīpašums.

- **Diplomdarbu veido no šādām daļām:**

- 1. titullapa;
 - 2. anotācijas;
 - 3. satura rādītājs;
 - 4. apzīmējumu saraksts (ja tāds nepieciešams);
 - 5. ievads;
 - 6. nodaļas un apakšnodaļas;
 - 7. secinājumi un rezultāti;
 - 8. izmantoto informācijas avotu saraksts;
 - 9. pielikumi;
-
- **Titullapa** noformējama atbilstoši paraugam.
 - **Anotācijas un atslēgvārdi.** Anotāciju veido latviešu un angļu valodā, papildus var tikt
 - pievienota arī anotācija kādā citā valodā. Aiz anotācijas ar norādi “Atslēgvārdi:” tiek nosaukti 3–7
 - atslēgvārdi, kas raksturo darba tematu.
 - **Satura rādītājs.** Nodaļas un apakšnodaļas numurē ar arābu cipariem. Pielikumus (ja tādi ir) numurē atsevišķi, norādot katra pielikuma nosaukumu.

- ievads. Darba ievadā ietverti un raksturoti šādi galvenie elementi:
 - – Problēmsituācija un temata aktualitāte;
 - – pētījuma problēma;
 - – pētījuma objekts un priekšmets;
 - – darba teorētiskais pamatojums;
 - – pētījuma mērķi un uzdevumi;
 - – pētījuma hipotēzes;
 - – pētniecības metodes;
 - – praktiskie rezultāti, novitāte;
 - darba struktūras pamatojums.

Secinājumi un rezultāti.

- Noslēguma secinājumos tiek izteikti spriedumi par pētījuma gaitu un galvenās iegūtās atziņas, kā arī demonstrēti darba rezultāti.
- Šajā daļā tiek raksturota pētījuma
- praktiskā nozīme un ieteikti turpmākie iespējamie pētījuma virzieni.
- Secinājumiem
jāsatur tikai paša autora domas un atziņas.

Teksta pati sīkākā vienojoša un mērķtiecīga daļa ir **rindkopa**. Pieredze rāda, ka optimālā variantā rindkopa sastāv no **7±2** atsevišķiem izteikumiem.

Teikumu vienotību (saistību) loģiskā aspektā var nodrošināt ar **loģiskiem saikļiem**, kas, savukārt, var būt izteikti ar attiecīgu gramatikas saikļu palīdzību ("un", "vai", "vai nu...,vai nu...", "ja...,tad..."). Tomēr, jāatceras, ka ne vienmēr teksta komponentu gramatiskā vienotība liecina par loģikas un satura vienotību tekstā.

No vienotības viedokļa teksta komponentus var iedalīt :

***1.konstatācijās,
2.Prātojumos un slēdzienos.***

Konstatācijās pārsvarā ir savienojuma (konjunktīvie) un sadalījuma (dizjunktīvie) saikļi. Spriedumos pārsvarā ir nosacījuma (implikatīvie) spriedumi.

Konstatācijas – fiksē kaut kā neapšaubamību; tās apstiprina, ka patiešām īstenībā kaut kas notiek vai ir noticis.

Prātojumi un slēdzieni – ir tādas teksta daļas, kurās no vieniem izteikumiem izriet citi. Kādi spriedumi tiek apšaubīti, kādi – atspēkoti, vēl citi tiek novērtēti kā patiesi. Tiek izvirzīti pieņēmumi, kuri attīstās līdz nopamatotu hipotēžu līmenim.

Konstatācijas var iedalīt ***aprakstos*** un ***vēstījumos (stāstījumos)***.

1. Apraksti fiksē īstenības dažus fragmentus to statikā (stabilitātē) vai sinhronās attiecībās.

2. Vēstījumi parāda notikumus, darbības, procesus diahroniskās attiecības, t.i., parāda evolūciju, kaut kā attīstības periodus laikā).

Ideju izteikšana tekstos, pamatojoties uz loģikas principiem

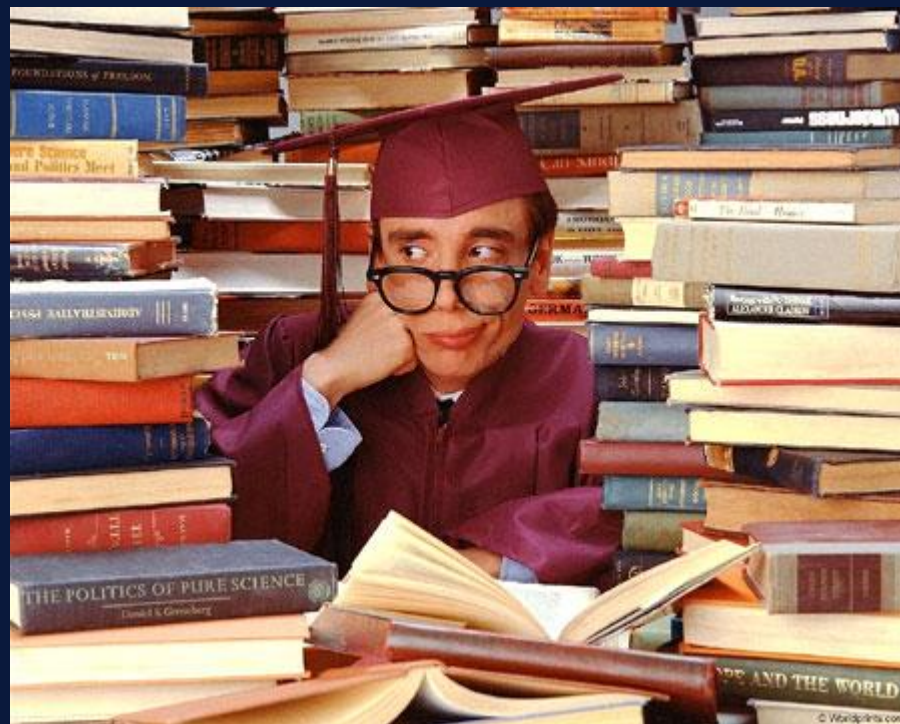
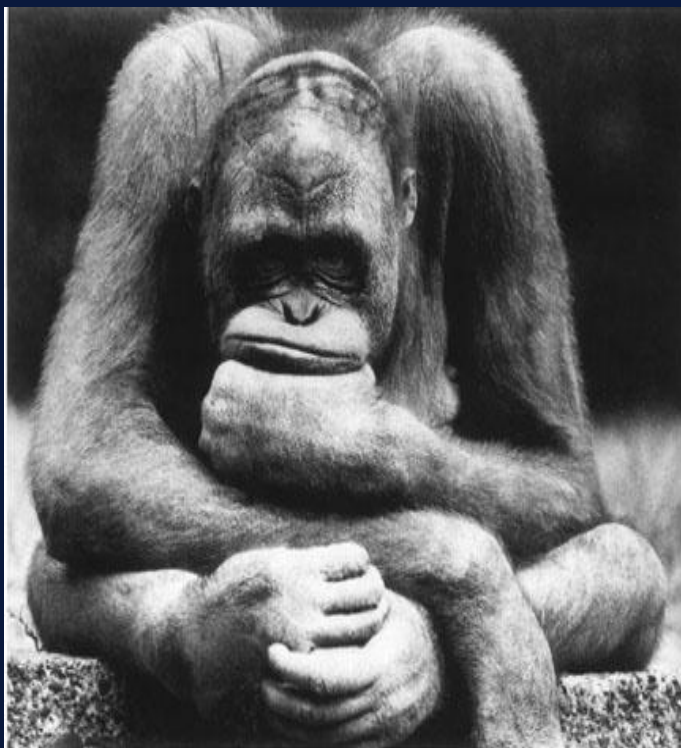
*Ideju izklāsta loģiskie veidi tekstos var būt dažādi. Tekstu var rakstīt **deduktīvā** vai **induktīvā** veidā.*

1. Materiāla deduktīva izklāsta atspēriena punkts ir dažu vispārēju pieņēmumu pieņemšana, kas tiek uztverti kā **aksiomas**, t.i., agrāk pieņemti nosacījumi.
2. Pēc tam, no aksiomām tiek izvērsti kādi daļēji gadījumi, t.i., pamata vispārīgi nosacījumi it kā "apmainās" pret kādu **konkrētiku**, faktiem.

Induktīvais izklāsts, tieši otrādi, sākas ar kādu situāciju daļēju faktu aprakstu, tās tiek vispārinātas un izceltas uz vispārēja raksturojuma apstiprinājuma līmeni.

Šie izklāsta veidi ir reti sastopami izolētā veidā. Tā kā katram no tiem ir savas priekšrocības un trūkumi, tad kursa darba vai bakalaura darba kādā nodaļā ir iespējama to kombinācija.

Deduktīvā metode zinātniskajam darbam piešķir īpašu sakarību, nopamatojumu, sistemātiskumu.

Turpinājums sekos...